

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA
WYDZIAŁ TEOLOGICZNY
SEKCJA W KALISZU

KALISKIE STUDIA TEOLOGICZNE

WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE W KALISZU

2006

WALDEMAR ROZYNKOWSKI, TORUŃ

MODLITWY KU CZCI ŚWIĘTEGO JÓZEFA ODMAWIANE PRZEZ BŁ. MARIĘ KARŁOWSKĄ (1865-1935)

Prezentując w ostatnim tomie Kaliskich Studiów Teologicznych artykuł o związkach bł. Marii Karłowskiej ze św. Józefem¹ wskazałem, że w bogatej spuściźnie po błogosławionej znajdują się zarówno pojedyncze teksty modlitw, jak i całe nabożeństwa ku czci św. Józefa. Część z tych tekstów była na pewno autorstwa założycielki nowej wspólnoty zakonnej – Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej. Odnotowałem wtedy także, że w źródłach spotykamy informacje o nabożeństwie do Siedmiu boleści i siedmiu radości św. Józefa, jednak jego tekst nie był znany².

Kilka miesięcy temu stan naszej wiedzy zmienił się jednak na korzyść. Dzięki wnikliwej kwerendzie prowadzonej od lat w Archiwum Domu Generalnego w Jabłonowie Pomorskim przez s. Gaudiosę Dobrską, ujrzały światło dzienne nie tylko wymienione wyżej nabożeństwo, którego nazwa brzmi dokładnie: Siedem westchnień do siedmiu boleści i siedmiu radości św. Józefa, ale także inne modlitwy za wstawiennictwem wyjątkowego orędownika, jakim jest św. Józef, a mianowicie: Telegram do św. Józefa w nagłej potrzebie, czyli Triduum odprawione w jednym dniu dla wybłagania szybkiego ratunku oraz Modlitwa do św. Józefa.

Na tym etapie badań, nad bogatą spuścizną modlitw poświęconych św. Józefowi, nie możemy wskazać skąd zaczerpnęła je M. Karłowska. Być może niektóre z nich były w całości lub tylko po części jej autorstwa, tak mogło być w przypadku Modlitwy do św. Józefa. W większości zostały one najprawdopodobniej zaczerpnięte ze znanych zbiorów modlitw. Tekst modlitwy do Siedmiu boleści mógł być autorstwa założyciela redemptorystów św. Alfonsa Liguori (1696-1787). Nabożeństwo to oraz wiele innych modlitw zostały wydawane drukiem w XIX wieku w języku polskim. Dla przykładu znajdujemy je w książce o. Jana Prokopa Leszczyńskiego (zm.

¹ W. ROZYNKOWSKI, *Święty Józef w życiu błogosławionej Marii Karłowskiej i Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej*, Kaliskie Studia Teologiczne, t. 4: 2005, s. 89-96.

² Tamże, s. 92.

1895 roku) poświęconej św. Józefowi: Święty Józef. Szczegóły jego życia. Uwagi o wielkiej jego godności, zachęta do szczególnej w jego pośrednictwo ufności z przydaniem ćwiczeń podobnych³. Być może M. Karłowska korzystała z tej pozycji. Nie można jednak wykluczyć, że dodała własne fragmenty, jednak tylko dalsza kwerenda w materiale, który pozostał po Błogosławionej oraz porównanie tych zabytków z innymi pozwoli na dokładne ustalenia.

Nie mamy wątpliwości, że przyszła Błogosławiona odmawiała wszystkie te modlitwy, zachęcała do tej praktyki siostry, a zapewne i także podopieczne. Wydaje się, że były one przeznaczone przede wszystkim do prywatnego odmawiania i nie należy ich wiązać tylko z dniem głównego wspomnienia liturgicznego św. Józefa, tzn. 19 marca.

Niezwykle interesujący jest Telegram. Tego typu modlitwa nie należała na pewno do częstych w dziedzictwie józefowym. Jako wprowadzenie do jego odmawiania znajdujemy następujące słowa: Podane tutaj modlitwy można odmówić 3-krotnie w ciągu dnia: rano, w południe i wieczorem. Jeśli jest to sprawa niecierpiąca zwłoki, np. wyjednanie nawrócenia dla niebezpiecznie chorej osoby, wówczas można odprawić to nabożeństwo w trzech następujących po sobie godzinach.

Prezentowane teksty modlitw stawiają przed naszymi oczyma bardzo interesujące zadanie badawcze, które oczekuje na swoje szczegółowe zainteresowanie. Kult św. Józefa przejawiał się w powstaniu szeregu różnorodnych tekstów, czy też całych nabożeństw jemu właśnie poświęconych⁴. Przyglądając się dziejom rozwoju kultu tegoż świętego wydaje się, że najwięcej tego typu utworów powstało w środowiskach brackich oraz zakonnych (np. w Polsce w XIX wieku były szczególną pamięć o św. Józefie spotykamy u jezuitów oraz kapucynów). Ich bogactwo ukazuje nam chociażby zestawienie publikowanych zbiorów modlitw, które uczynił ks. Tadeusz Fitych. Ustalił on, że na 47 tytułów polskich prac publikowanych w XIX, aż 18 to były różnego rodzaju podręczniki do nabożeństwa ku czci św. Józefa⁵.

Możemy być pewni, że istnieje jeszcze wiele tekstów ku czci św. Józefa, które nie zostały wydane drukiem, a znajdują się obecnie najprawdopodobniej w zbiorach archiwów i bibliotek zakonnych oraz diecezjalnych w całej Polsce. Analiza tej bogatej spuścizny pozwoli unaocznic wielkie bogactwo obecności Ojca i Opiekuna Jezusa w Kościele.

³ J. MISIUREK, *Święty Józef w świetle polskiej teologii duchowości*, w: *Duchowość św. Józefa z Nazaretu*, pod red. M. Chmielewskiego, (Homo medians, t. 24), Lublin 2003, s. 228. Zob. także: T. FITYCH, *Na tropach świętego Józefa. Zestawienie polskiego piśmiennictwa z okresu XVII-XX wieku*, Legnica 2001, s. 94-95, 100.

⁴ Zarys tej problematyki zob.: T. SINKA, *Nabożeństwa ku czci świętego Józefa w Polsce*, w: *Józef z Nazaretu*, t. 2, Kraków 1979, s. 213-228.

⁵ T. FITYCH, dz. cyt., s. 99-100, 111-120, 217-226.

TEKSTY MODLITW

A

SIEDEM WESTCHNIEŃ DO SIEDMIU BOLEŚCI I SIEDMIU RADOŚCI ŚW. JÓZEFA

1. O najczystszy Oblubieńcze Najświętszej Dziewicy Marii, Chwalebny Józefie św., jeśli wielka boleść i troska była Twego serca, miotanego niepewnością i pokorą, czy masz opuścić Przczystą Oblubiebnicę, tak też niewymowną była radość Twoja, kiedy Anioł Boży objawił Ci cudowną tajemnicę Wcielenia. Przez tę boleść i tę radość Twoją błagamy Cię pociesz teraz i w ostatnich boleściach duszę naszą radością dobrego żywota i świętej, szczęśliwej śmierci podobnej Tobie w objęciach Jezusa i Marii.

Ojciec Nasz ...; Zdrowaś Maria...; Chwała... .

2. O Najszczęśliwszy Patryarcho Chwalebny Józefie święty, wybrany na godność mniemanego Ojca dla Wcielonego Słowa, jakąż boleść uczułeś w Twym Sercu widząc, że Dziecię Jezus rodzi się w tak wielkim ubóstwie; lecz ta boleść wnet się zmieniła w niebiańską radość, kiedyś usłyszał anielskie pienia i ujrzał blask chwały tej nad wszystkie jaśniejszej nocy. Przez te boleści i radość Twoją błagamy Cię, wyjednaj nam, abyśmy po skończonej ziemskiej pielgrzymce przejść mogli do orszaku Niebian, usłyszeć anielskie pienia i cieszyć się światłością wiekuistej chwały.

Ojciec Nasz ...; Zdrowaś Maria...; Chwała... .

3. O Najposłusznieszy Wykonawco prawa Bożego, Chwalebny Józefie św. Przenajdroższa Krew, jaką przelało Dzieciątko Zbawca przy obrzezaniu, przeszła do głębi boleścią serce Twoje; lecz Najśodsze Imię Jezus ożywiło Twe serce, napełniło radością. Przez te boleści i tę radość Twoją wyjednaj nam łaskę, abyśmy uwolnieni od wszelkiej nieprawości w tem życiu z Najśodszym Imieniem Jezus na ustach i w sercu z weselem oddali ducha Panu.

Ojciec Nasz ...; Zdrowaś Maria...; Chwała... .

4. O błogosławiony powierniku tajemnic odkupienia, chwalebny Józefie św., jeżeli przepowiednia Symeona o tem co Jezus i Maria cierpieć będą, śmiertelne zadała Ci bóle, to także przejęło Cię zarazem najwyższą radością, kiedyś usłyszał przepowiedziane, chwalebne zmartwychwstanie i zbawienie niezliczonych dusz

Wybranych Pańskich. Przez tę boleść i tę radość Twoją wyproś nam, abyśmy przez zasługi Jezusa i przyczynę Matki Dziewicy, byli także z liczby tych, co chwalebnie do żywota zmartwych wstaną.

Ojciec Nasz ...; Zdrowaś Maria...; Chwała...

5. Baczny, pilny Piastunie, najpoufniejszy Wcielonego Syna Bożego Sługo, Chwalebny Józefie święty, jakżeś bolał w Twym sercu w czasie trudów i ciężkiego utrzymania Syna Bożego, zwłaszcza w czasie ucieczki do Egiptu; lecz zarazem jakichże doznałeś radości, mając zawsze przy sobie Boga samego, patrząc jak przed Nim kruszą się bałwany Egiptu. Przez tę boleść i tę radość Twoją, zjednaj nam łaskę, abyśmy żyjąc zawsze z dala od piekielnego dusz naszych wroga, uciekali daleko od niebezpiecznych okazji do grzechu, ujrzeni w sercu kruszące się wszelkie bałwany przywiązań ziemskich i całkowicie oddani na służbę Jezusa i Marii, dla nich jedynie żyli, w ich objęciu umierali.

Ojciec Nasz ...; Zdrowaś Maria...; Chwała...

6. O Aniele ziemski, Chwalebny Józefie święty, coś podziwiał, jak na Twe skinienia był posłuszny Król Niebiosów, jakkolwiek pociecha Twoja przy wyprowadzeniu Jezusa z Egiptu ciężką zamącona była boleścią, z powodu obawy, że Archelaus, syn Heroda w judzkiej panuje ziemi, ale wnet upewniony od Anioła o woli Boga, w pełnej radości z Jezusem i Marią zamieszkałeś w Nazaret. Przez tę boleść i radość Twoją, zjednaj nam łaskę, aby serca nasze wolne od wszelkiej szkodliwej trwogi, doznały zawsze spokoju sumienia, a żyjąc bezpieczni z Jezusem i Marią, na Ich łonie w spokoju zmarli.

Ojciec Nasz ...; Zdrowaś Maria...; Chwała...

7. O wzorze wszelkiej czystości, chwalebny Józefie święty, bez Twojej własnej winy zgubiwszy Jezusa, z wielką boleścią trzy dni Go szukałeś, aż dopóki z wielką serca radością, nie znalazłeś Go w Kościele pośród Doktorów. Przez tę boleść i radość Twoją z sercem na ustach Cię błagamy, przyczynić się za nami, niech się nigdy nam nie zdarzy, abyśmy własną ciężką winą mieli utracić Jezusa; jeśli mieliśmy kiedy to wielkie nieszczęście iżeśmy Go stracili, niech przynajmniej z nieustanną boleścią Go szukamy, dopóki z radością Go nie znajdziemy; zwłaszcza w śmierci godzinę i po zejściu z tego świata, niech Jezusa znajdziemy na Niebiosach i tam z Tobą na wieki opiewamy miłosierdzie Jego.

Ojciec Nasz ...; Zdrowaś Maria...; Chwała...

B

TELEGRAM DO ŚW. JÓZEFA W NAGLEJ POTRZEBIE, CZYLI TRIDUUM OPRAWIONE W JEDNYM DNIU DLA WYBŁAGANIA SZYBKIEGO RATUNKU

Święty Józefie, ofiaruję Ci miłość Jezusa i Maryi, jaką mają ku Tobie. Ofiaruję Ci też uwielbienia, hołdy wdzięczności i ofiary, jakie Ci złożyli przez wieki Twoi wierni, aż do tej chwili. Siebie i wszystkich drogich memu sercu oddaję na zawsze Twojej świętej opiece.

Błagam Cię, dla miłości Boga i Najświętszej Maryi Panny, Twojej Oblubienicy, racz nam wyjednać łaskę ostatecznego zbawienia i wszystkie łaski nam potrzebne, szczególnie tę wielką łaskę ... (tu wymienić intencję). Pośpiesz mi na ratunek, Święty Patriarcho i pociesz mnie w tym strapieniu.

Święty Józefie, Przyjacielu Serca Jezusa, wysłuchaj mnie.

Ojciec Nasz..., Zdrowaś Maryjo ..., Chwała Ojcu...

Ojciec Przedwieczny, ofiaruję Ci Najdroższą Krew, Serce i Oblicze Twego Jednorodzonego Syna, wszystkie cnoty i zasługi Matki Najświętszej i Jej Przeczystego Oblubienca Świętego Józefa oraz wszystkie skarby Kościoła świętego, na wyjednanie łaski ostatecznego zbawienia i łask nam potrzebnych, szczególnie tej dla NN..... . O Józefie, ratuj nas w życiu, w śmierci, w każdy czas!

C

MODLITWA DO ŚWIĘTEGO JÓZEFA

Święty Józefie, Miłośniku Jezusa i Maryi, uprosz mi tę łaskę, abym coraz goręcej, z całego mego serca kochała Twego Przybranego Syna i Jego Dziewiczą Matkę. Uprosz mi, abym tak jak Ty umiała łączyć życie czynne z głębokim życiem modlitwy.

Święty Józefie, Patronie wahających się w wyborze, oświecaj powołanych do służby Chrystusowej i ratuj stojących nad przepaścią zła. Święty Józefie, szczęśliwy Opiekunie Jezusa i Maryi Niepokalanej, przez Twoją czystość proszę Cię, strzeż mojej czystości.

Święty Józefie, któryś błogo skonał na rękach Jezusa i Maryi, uprosz mi łaskę szczęśliwej śmierci. Niech Jezus i Maryja towarzyszą mi w chwili konania, a ostatnimi moimi słowami niech będą Najśodsze Imiona: JEZUS, MARYJA, JÓZEF. Amen.